

## РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Весела Статкова Карева  
за дисертационен труд  
на Биляна Красиминова Добрева  
на тема  
**ПРОЦЕСЪТ ОТ АНАЛОГОВО КЪМ ДИГИТАЛНО ИЗКУСТВО В БЪЛГАРИЯ СЛЕД  
1980-ТА ГОДИНА**  
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Биляна Красиминова Добрева завършва през 2012 г. бакалавърска специалност „Изкуствознание“ и втора специалност - “Теория и практика на художественото образование” в Национална художествена академия, а през 2013 г. придобива образователна – квалификационна степен „Магистър“ в специалност Изкуствознание, магистърска програма „Модерно и съвременно изкуство“. От 2014 г. заема длъжност асистент, преподавател по „История на изобразителното изкуство“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Факултет по изобразително изкуство, катедра „Графичен дизайн и визуални комуникации“.

От 2010 г. до днес Биляна Добрева има многобройни научни и художествени изяви: Участие в три научни конференции в НХА и АМТИИ, две от които международни и в две студентски научни сесии конкурс в НХА, четири кураторски проекта, публикации в сборници, електронни издания, седмични издания, отривания на изложби, участие и сътрудничество в международни прояви и кураторски проекти; Носител е на Голямата награда във втория конкурс за написване на текст за изложба, организиран през 2012 година от “Галерия 8” във Варна и интернет изданията “Градското списание” и “Арт новини”; Творческите ѝ изяви са предимно в областта на видео арта и новите медии – тясно свързани с областта на изследователския ѝ труд.

Темата на дисертацията е актуална и навременна - изследва се и се анализира една все още не достатъчно проучена област – влиянието на технологичното развитие и процесите на дигитализация върху изкуството в България и прехода от аналогово към дигитално изкуство.

Това са процеси, които откриват нови територии пред съвременните художници и тяхното аналитично осмисляне е от изключителна важност.

Дисертационният труд е методологично издържан и структуриран според изискванията и в съответствие със стандартите. Трудът съдържа 220 страници с уводна част, изложение, състоящо се от четири глави, заключение и библиография, в която са цитирани 113 заглавия; приложението е от 218 страници със 180 цветни изображения.

**Уводът** изяснява обекта на изследването – “новите медийни форми, свързани с визуалните изкуства, свързани материално или тематично със съдържанието на аналоговите и дигиталните технологии”. Обектът на изследването визира аудио-визуалните изкуства и произведенията, асоцииращи се с дигиталните и аналоговите технологии, на базата на анализ на конкретни примери и артистични практики. В увода ясно е дефинирана и целта на изследването - *„да изследва появата и развитието на електронните форми в изкуството, развили се от 80-те години на XX век в България“*. *„да бъде разгледан генезисът на този новопоявил се у нас технологичен феномен, навлязъл в практиката на няколко поколения артисти, както и промяната в мисленето на съвременните автори и появилите се възможности и средства за конструиране на иновативни художествени модели“*, а също и *„да маркира основни проблеми и да зададе въпроси, отнасящи се към бъдещи проучвания в областта.“*

Нахвърлени са основни щрихи : *социалните промени в комуникацията, появата на нов тип изразни средства, аспектите, категоризиращи информационната епоха, значението и ролята на публиката и автора в новопоявилите се художествени явления и др.*

Авторът прави много точна преценка, че в случая не би могъл да функционира и да се ползва изследователския подход, присъщ на традиционните видове изобразителни изкуства и търси подходящ, предназначен за съвременните форми и жанрови трансформации подход, компилация от методологически подходи, социологически, биографичен метод на изследване и сравнителен анализ.

Считам за изключително важни въпросите, които авторът дефинира още в уводната част:

*Дали дигиталното е единственият път за създаване на съвременни*

